

36te Møde.

Onsdag den 22. November, Kl. 1.

Den første Sag paa Dagsordenen var:

Fortsættelse af første Behandling af Forslag til Lov om Udlaan af Stats-Laanefonden til Udstykning af større Landejendomme.

Forhandlingen genoptoges.

Carl Hansen (Viborg Amts 1ste Valgkreds): Den Tilfredshed med Lovforslaget, der er bleven udtalt af det ærede Medlem for Grenaa (N. Pedersen) og flere andre Talere, kan jeg fuldt ud slutte mig til. Jeg tror, at man selv med smaa Midler — og det er jo ikke store Midler, der disponeres over i dette Lovforslag — vil aabne Mulighed for noget særdeles godt og heldbringende.

Jeg agter ikke at dvæle saa meget ved Lovforslagets enkelte Paragraffer eller de Ting, som allerede ere berørte af tidligere ærede Talere, men jeg ønsker at opkaste et Spørgsmaal om, hvorledes man skal organisere en saadan Udstykningsforening, og jeg agter til Slut at formulere det i et Spørgsmaal til den højterede Finansminister, som har forelagt Lovforslaget. Jeg vil spørge om, hvorvidt den Maade at organisere en saadan Udstykningsforening paa, som jeg nu vil søge at udvikle, er i fuld Overensstemmelse med Lovforslagets Bestemmelser. Det anser jeg den for at være, men jeg tager maaske fejl.

En saadan Forenings Formaal vil være angivet ved Lovforslagets Bestemmelser. Der er udtrykkelig angivet, at den ikke maa have noget andet Formaal end at indkøbe større Landejendomme til Udstykning paa en nærmere angivet Maade. Om en saadan Forenings Omraade er der ikke i Loven fastsat nogen Grænse, men det synes mig dog, at det af enkelte Udtryk i Lovforslaget, særlig af § 8, fremgaar, at der er tænkt paa smaa Foreninger med ret begrænset Omraade. Efter min Opfattelse af Lovforslaget er der ikke noget til Hinder for, at der kan dannes ret store Foreninger med et ret stort Om-

raade. Jeg tror, det er heldigst, og jeg skal sige hvorfor.

Hvis der oprettes ganske smaa Foreninger, f. Eks. en i hvert Herred eller flere i hvert Amt, vil det let have til Følge, at Efterspørgslen efter større Landejendomme vil blive meget stærkere end nu. Det vil maaske komme til at gaa herhjemme med de store Landejendomme, som man har tænkt, at det skulde gaa med Kreditforeningens Obligationer, naar vi faa Hypotekbanken, nemlig at de skulle stige i Kurs. Det er dog sikkert ikke Meningen med dette Lovforslag at bidrage til at sætte Prisen op paa større Landejendomme. Naar saadanne smaa Foreninger oprettes uden indbyrdes Samarbejde, maa man være klar over, at den enkelte Forening vil søge at opnaa Resultater af sit Arbejde i Form af Indkøb af større Landejendomme. Efterspørgslen derefter vil stige i betydelig Grad, hvad der efter almindelige økonomiske Regler vil medføre, at Prisen bliver højere. Hvis man derimod oprettede større Organisationer — f. Eks. en Udstykningsforening for Jylland og en for Øerne —, vilde man kunne undgaa den Ulempe, idet en større samlet Forening kun vil befatte sig med Indkøb af Jord, naar der er virkelig gunstige Betingelser til Stede, og vil kunne holde sig passiv endogsaa i længere Tid, uden at nogen derfor vil angribe den.

Naar Spørgsmaalet saa er, hvem der kan og vil blive Medlemmer af saadanne Foreninger, tænker jeg mig, at i det Øjeblik, Forslaget bliver til Lov, ville de samvirkende jyske Husmandsforeninger straks tage Affære og sætte sig i Bevægelse for at faa organiseret en saadan Forening for Jylland. Det vilde da sikkert være klogt, at Husmandsforeningerne henvendte sig til Foreningen af jyske Landboforeninger — jeg tænker her særlig paa jyske Forhold, paa Øerne vilde en tilsvarende Organisation kunne gøre noget lignende —, jeg tænker mig altsaa, at Husmandsforeningerne kunde henvende sig til Landboforeningerne, med hvem de staa i et godt Samarbejde, for at føre Sagen ud i Livet. Efter det Kendskab, jeg har til de jyske Landboforeninger, tvivler jeg ikke om, at Husmandsforeningerne der vilde møde en god Støtte og Hjælp til Sagens Gennemførelse. Medlemmer af saadanne Udstykningsforeninger tænker jeg mig, at alle kunne blive, og jeg tror, at Sagen bedst realiseres paa den Maade, at man henvender sig til alle: Tjenestefolk, Husmænd, Gaardmænd, Pro-